

قاچاق روغن خوراکی به صفر رسید

کاهش ۸ کیلوگرمی مصرف سرانه روغن

پس از اصلاح ارز ترجیحی در اردیبهشت ماه سال گذشته، روغن خوراکی با بیشترین

تورم روبه‌رو شد، اما قیمت این محصول در یک سال اخیر ثابت مانده است

گزارش

امین محمودی

روزنامه نگار

بازار روغن خوراکی تا سال ۱۴۰۰ به دلیل تخصیص ارز ترجیحی به آن، با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو بود. در سال ۱۴۰۰ شاهد آن بودیم که ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن روغن به کشور وارد شد و رکورد واردات این محصول شکسته شد، به طوری که در اواخر سال ۱۴۰۰ پنج برابر بیشتر از نیاز واقعی استان سیستان و بلوچستان روغن روانه این استان شد و عمدتاً بعد از تخلیه در آنجا به صورت قاچاق روانه کشورهای افغانستان و پاکستان شد.

یکی از دلایل اصلی این امر، به صفر رسیدن قاچاق این کالای اساسی برمی‌گردد، به طوری که تا قبل از اصلاح ارز ترجیحی به دلیل قیمت پایین و بیارائه‌ای بودن روغن در کشورمان این محصول به عراق و افغانستان قاچاق می‌شد.

با این حال پس از اصلاح ارز ترجیحی در اردیبهشت ماه سال گذشته، یکی از محصولاتی که با بیشترین تورم روبه‌رو شد، روغن خوراکی بود. از طرف دیگر نیاید از ذکر این نکته نیز غافل شد، یکی از محصولاتی که قیمت آن در یک سال اخیر کاملاً ثابت مانده همین روغن خوراکی بوده و اخیراً نیز کاهش ۱۵ تا ۱۶ درصد قیمت

روغن خوراکی به تصویب ستاد تنظیم بازار رسیده است.

در واقع می‌توان گفت، هر چند پس از اجرای طرح مردمی سازی و توزیع عادلانه بارانه‌ها و تغییر ارز واردات روغن خام، موانع مربوط به تخصیص ارز واردات روغن خام برطرف شده است اما از طرفی با اعمال قیمت‌های جدید

عملاً با کاهش تقاضا یا به عبارتی بهتر با منطقی شدن مصرف و تقاضای بازار مواجه بودیم؛ موضوعی که در سال ۱۴۰۰ قبل از آن به پاشنه آشیل صنعت عادلانه بارانه‌ها تبدیل شده بود به طوری که نیاز سیری‌ناپذیر در بازار روغن نباتی ناشی از خروج غیرقانونی کالا، افزایش صادرات محصولات غذایی حاوی روغن

نباتی، افزایش مصرف داخلی، انبارش در بخش خانگی و صنفت و صنعت، حتی با افزایش چشمگیر و بی‌سابقه تولید روغن نباتی در آن سال نیز پاسخ داده نمی‌شد.

از طرف دیگر با افزایش قیمت روغن پس از اصلاح ارز ترجیحی، مصرف سرانه روغن نیز کاهش یافته است.

کاهش واردات روغن پس از اصلاح ارز ترجیحی

برش

در سال ۱۴۰۰ پس از موبایل، ذرت و گندم؛ دانه‌های روغنی بیشترین حجم از واردات کالاهای اساسی را به خود اختصاص داده، به طوری که این داده‌ها بیانگر آن است که ۱.۲ میلیون تن دانه روغنی به ارزش حدود ۴.۱ میلیارد دلار وارد کشور شده که نسبت به سال ۹۹ به لحاظ وزنی ۵۵ درصد و به لحاظ ارزشی ۹۹ درصد رشد داشته است

طی ۵ سال گذشته میانگین ارزش واردات روغن خام ۱۶.۱ میلیارد دلار بوده و میانگین واردات دانه‌های روغنی منتخب نیز طی همین مدت حدود ۱۴.۲ میلیارد دلار بوده است؛ به عبارت دیگر در مجموع حدود ۳.۳ میلیارد دلار در هر سال صرف واردات روغن و دانه‌های روغنی می‌شود

با این حال واردات روغن در یک‌سال اخیر با کاهش حدوداً یک میلیون تنی و حدوداً یک میلیارد دلاری روبه‌رو بوده است، به طوری که در سال گذشته یک میلیون و ۴۷۷ هزار تن روغن خام به ارزش ۲ میلیارد و ۵۴۲ میلیون دلار وارد کشور شد. با این حال آمارهای گمرک در ۵ ماهه نخست سال جاری نیز نشان می‌دهد تاکنون ۷۱۷ هزار و ۲۴۹ تن و ۴۹۳ کیلوگرم انواع روغن خام به ارزش یک میلیارد و ۱۶۰ میلیون و ۵۷۲ هزار و ۶۵۳ دلار یا ۳۳ هزار و ۹۰۰ میلیارد و ۵۴۹ میلیون تومان وارد کشور شده است

سرانه مصرف روغن

مصرف سرانه روغن نباتی در ایران در سال ۱۳۴۰ حدود ۲.۵ کیلوگرم بوده است؛ با تغییر فرهنگ غذایی و ترویج مصرف روغن نباتی به جای روغن‌ها و چربی‌های حیوانی، مصرف سرانه روغن نباتی سیر صعودی پیدا کرد به طوری که در دهه ۱۳۵۰ به حدود ۵ کیلوگرم، در دهه ۱۳۶۰ حدود ۸ کیلوگرم، در دهه ۱۳۷۰ به ۱۲ کیلوگرم، در دهه ۱۳۸۰ به ۱۶ کیلوگرم، در دهه ۱۳۹۰ به حدود ۲۰ کیلوگرم و در ۳ سال اخیر به حدود ۲۳ کیلوگرم رسیده، این در حالی است که طبق آمارهای اعلامی از سوی سازمان‌های بین‌المللی، میانگین جهانی مصرف روغن حدود ۱۲ کیلوگرم است.

هر چند کارشناسان معتقدند بعد از اصلاح ارز ترجیحی، در سال گذشته مصرف سرانه روغن به ۱۵ کیلوگرم رسیده است ولی با توجه به اختلاف مصرف روغن در ایران با مصرف سرانه جهانی می‌توان گفت این مسأله می‌تواند عوارض خطرناکی برای سلامت افراد و جامعه به دنبال داشته باشد، به همین دلیل بیشتر کارشناسان صنایع غذایی معتقدند مصرف روغن بهترین تصمیم برای بازار این کالای اساسی بوده است.

نیاز کشور به روغن خام سالانه حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار تا ۲ میلیون تن است

اقتصادی

اخبار

کاهش ۷ درصدی مالیات واحدهای تولیدی

رئیس سازمان امور مالیاتی گفت: به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی نرخ مالیات واحدهای تولیدی ۷ درصد کاهش یافت. سید محمد هادی سبحانیان، با بیان اینکه افزایش اطلاعات، افزایش در میزان وصول را در پی دارد، اظهار داشت: امروز اطلاعات فعالان اقتصادی بیش از هر زمان دیگر در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دارد و به همین جهت برای عملکرد سال ۱۴۰۱ مالیاتی که از حوزه اصناف و مشاغل وصول کردیم به موجب اظهار خود این افراد و همچنین تبصره ماده ۱۰۰ در مجموع سه برابر سال گذشته بوده است.

سبحانیان اراده سازمان امور مالیاتی کشور را در توسعه و گسترش چتر مالیاتی بدون فشار بر بخش شناسنامه‌دار تولید عنوان کرد و افزود: در سال ۹۹ حدود دو میلیون ۹۰۰ هزار اظهارنامه و تبصره ماده ۱۰۰ داشتیم که در حال حاضر این رقم به دو برابر و در حدود شش میلیون رسیده است. رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور با اشاره به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی مبنی بر کاهش ۷ درصدی نرخ مالیات واحدهای تولیدی اظهار داشت: این اقدام جزو سیاست‌ها و فعالیت‌های حمایتی مهم سازمان امور مالیاتی از بخش مولد اقتصاد به حساب می‌آید.

وی با بیان اینکه باید مثل همه جای دنیا به سمت مالیات بر مجموع درآمد اشخاص برویم، تصریح کرد: بر این اساس و به منظور کاهش فشار مالیاتی بر شرکت‌ها، لایحه کاهش نرخ مالیات شرکت‌ها به ۱۵ درصد در دولت تدوین شده و مراحل نهایی آن در دست اجراء است و بزودی به مجلس خواهد رفت. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی از احیای ماده ۱۲۹ احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور با پیگیری سازمان امور مالیاتی کشور خبر داد و افزود: از این پس واحدهای تولیدی می‌توانند برای واردات تجهیزات و ماشین‌آلات خط تولید، حقوق گمرکی را با چک و تضامین لازم پرداخت کنند.

سبحانیان ارائه آموزش‌های لازم درخصوص استقرار پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان هم در سطح ادارات امور مالیاتی و هم در سطح مؤدیان را الزامی دانست و خاطرنشان کرد: شناخت کافی نسبت به مقوله قانون پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان و کسب آموزش‌های لازم در این خصوص باعث می‌شود تا بایک‌شپ‌منطقی و ملایم به سمت اجرای کامل این قانون پیش برویم.

برنامه ششم

تأمید شد

نماینندگان مجلس با دو فوریت طرح تمدید برنامه ششم توسعه تا پایان سال ۱۴۰۲ موافقت کردند. نمایندگان مجلس با طرح دو فوریت طرح اصلاح بند «ز» تبصره ۲۰ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ کل کشور مبنی بر تمدید قانون برنامه ششم توسعه موافقت کردند.

در جریان رسیدگی به این طرح که نیاز به دو سوم آرای نمایندگان داشت، حاجی دلگانی طرح این طرح با بیان اینکه تا زمان تصویب و ابلاغ لایحه برنامه ششم توسعه که ممکن است با احتساب تأیید شورای نگهبان و هیأت عالی نظارت مجمع، تا پایان امسال به طول بینجامد، خواستار رأی نمایندگان مجلس به این طرح شد. در ادامه، نمایندگان مجلس با ۱۷۳ رأی موافق، ۱۵ رأی مخالف و ۳ رأی ممتنع از ۲۰۲ نماینده حاضر در صحن مجلس، با این دو فوریت موافقت کردند. بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه از ۲۶ شهریورماه در دو نوبت صبح و عصر در صحن علنی مجلس شورای اسلامی آغاز خواهد شد. رئیس‌جمهور ۲۸ خردادماه ۱۴۰۲ برنامه هفتم توسعه را به مجلس تقدیم کرد.

در حال حاضر ۱۵ درصد از دانه‌های روغنی مورد نیاز کشورمان در داخل تولید می‌شود

به طوری که ۳۰۰ هزار تن روغن در کشور داخلی به از تولیدات داخلی به واردات تأمین شده است

و یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن دیگر از طریق واردات تأمین شده است.

دبیر انجمن صنفی صنایع روغن نباتی کشور در این باره گفت: در حال حاضر ۱۵ درصد از دانه‌های روغنی مورد نیاز کشورمان در داخل تولید می‌شود به طوری که ۳۰۰ هزار تن روغن در کشور از تولیدات داخلی به دست می‌آید و یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن دیگر از طریق واردات تأمین شده است.

امیرھوشنگ بیریشک نیاز سالانه کشور به روغن خام را بین ۱ تا ۲ میلیون تن دانست و ادامه داد: از میزان روغن مصرفی کشور سالانه بین ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار تن از محل کارخانجات روغن‌کنشی داخلی و بقیه از محل واردات تأمین می‌شود.

وی با بیان اینکه ماهانه بین ۱۵۰ تا ۱۷۰ هزار تن روغن در بازار توزیع می‌شود، اظهار داشت: از این میزان ۶۰ درصد روغن برای بخش خانوار و ۴۰ درصد صرف صنفت و صنعت شده است.

پایان تولید خودروهای فاقد استانداردهای ۸۵ گانه

خودروسازان ملزم به ارائه سه سال خدمات پس از فروش هستند

بازار خودرو

وزارت صمت به عنوان متولی نظارت بر کیفیت خودرو است و باید به مردم و سازمان استاندارد پاسخگو باشد، در سازمان ملی استاندارد سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کننده وجود دارد.

محمد رضا درگاهی معاون سازمان ملی استاندارد با بیان اینکه سازمان ملی استاندارد وظیفه نظارت بر وزارت صمت را بر عهده دارد، گفت: بر این اساس تولیدکننده مسئول کیفیت خودرو است و خودروسازان موظف هستند کیفیت را در خودرو تولیدی رعایت کنند.

معاون ارزیابی انطباق کالا و نظارت بر اجرای استاندارد سازمان ملی استاندارد افزود: در حال بازنگری در استانداردهای ۸۵ گانه خودرویی هستیم و ممکن است بعد از بازنگری این استانداردها افزایش یکا کاهش یابد.

چک سفید امضا ندادند

این مقام مسئول سازمان ملی استاندارد اظهار داشت: استانداردهای ۸۵ گانه که ۹ مورد آن در دولت قبل تعلیق شده بود، در دولت سیزدهم رفع تعلیق شد، همچنین تا شهریورماه ۱۴۰۳ هر خودرویی که نتواند استاندارد ۸۵ گانه را رعایت کند از گردونه تولید خارج می‌شود. علاوه بر این خودروسازان مجبور شده‌اند سه سال خدمات پس از فروش ارائه کنند. معاون ارزیابی انطباق کالا و نظارت بر اجرای استاندارد سازمان ملی استاندارد تأکید کرد: متولی حوزه خودرو، وزارت صمت است نه سازمان استاندارد. براساس قانون احساس‌کنیم خودرو صوب ۱۴۰۰ مجلس، متولی این حوزه وزارت صمت است و سازمان استاندارد فقط وظیفه نظارت را بر عهده دارد.

وی گفت: هر لحظه احساس‌کنیم وزارت صمت و خودروساز به وظیفه ذاتی خود عمل نکرده‌اند، تأییده خودروسازان را ابطال یا تعلیق می‌کنیم، چراکه ما چک سفید امضا به آنها ندادیم. درگاهی یادآور شد: به عنوان نمونه سال قبل یکا بنزین یکی از خودروسازان مشکل داشت که خودروساز موظف شد کل خودروها چک شود.

تولید قدیمی با اسم جدید

بر اساس این گزارش، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت گفت: استاندارد در دنیا مطابق نیاز جامعه و منطقه طراحی می‌شود، مثلاً اگر کشوری نور کمتری دارد، برای روشن بودن چراغ را استاندارد تعیین کرده‌اند. محمد حسن شجاعی فرد افزود: ۸۰ میلیون خودرو در سال ۲۰۲۲ تولید شده که بالای ۶۰ درصد آنها ۸۵ درصد استانداردهای اروپا را نداشته‌اند، ولی ما استانداردهای غیرضروری مثل نمایش فشار باد لاستیک را ضروری می‌کنیم، در صورتی که باید استانداردهای ضروری‌تر متناسب با شرایط کشور مد نظر قرار گیرد. این عضو هیأت علمی دانشگاه بیان داشت: روسیه با اعمال تحریم‌های اروپا ۴۵ استاندارد از استانداردهای ۸۵ گانه را حذف کرد. در دنیا خودرو اقتصادی بیشترین مشتری را دارد. قیمت ۸۰ درصد خودروهای ما زیر

خرید ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تن گندم از کشاورزان

۷۰ درصد مطالبات گندمکاران پرداخت شد

گزارش

مریم کبانی‌آرا

روزنامه نگار

با خرید ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تن گندم داخلی و رشد ۴۴ درصدی خرید این محصول نسبت به سال گذشته، رده‌بندی ۳۱ استان کشور به ترتیب سهم هر یک از آنها در کل خرید گندم از کشاورزان در سال جاری اعلام شد. استان‌های خوزستان با ۱۷

درصد، کردستان با ۱۱ درصد و فارس با ۱۰ درصد از کل گندم‌های خریداری شده است که این سه استان با خریداری بیش از یک میلیون تن گندم، بیشترین میزان خرید این محصول را داشته‌اند. ۱۴ استان دیگر نیز بین نیم تا یک میلیون تن گندم خریداری شده است که به ترتیب شامل استان‌های کرمانشاه با ۸ درصد، آذربایجان غربی با ۶ و نیم درصد، گلستان با ۵ و نیم درصد و لرستان با ۵ درصد از کل گندم‌های خریداری شده است. بعد از ۱۷ استان ۷ پیشتر خرید گندم که مجموعاً ۶ میلیون و ۴۰۰ هزار تن، معادل بیش از ۶۲ درصد گندم‌های خریداری شده را به خود اختصاص داده‌اند، در ۲۴ استان بعدی، به ترتیب میزان خرید گندم به شرح زیر اعلام شده است: استان‌هایی که بین یک تا ۵ درصد از کل گندم کشور را خریداری کرده‌اند؛ به ترتیب: استان‌های خراسان شمالی، کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، چهارمحال و بختیاری، البرز، خراسان جنوبی، قم، یزد و کیلان است.

تولید ۱۳ میلیون تن گندم

رئیس بنیاد ملی گندمکاران گفت: طبق وعده رئیس سازمان برنامه و بودجه ۲۰ درصد مطالبات باقی مانده تا پایان شهریور پرداخت می‌شود. عطاءالله هاشمی گفت: بنابراین آخرین آمار ۱۰ میلیون و ۳۰۵ هزارتن گندم با

ارزش حدود ۱۵۵ هزار میلیارد تومان از کشاورزان خریداری شده که نسبت به سال قبل ۴۴ درصد و سال ۱۴۰۰، ۱۲۷ درصد رشد داشته است. او از پرداخت ۷۰ درصد مطالبات گندمکاران خبر داد و گفت: ۳۰ درصد مطالبات باقی‌مانده که طبق قول رئیس سازمان برنامه و بودجه تا پایان شهریور قرار است کل مطالبات پرداخت شود.

هرچند قرار است تا پایان هفته مقداری تزریق اعتبار صورت گیرد. هاشمی ادامه داد: برآورد‌ها حاکی از آن است که میزان خرید تضمینی گندم تا پایان فصل به ۱۰ میلیون و ۵۵۰ هزار تن برسد. رئیس بنیاد ملی گندمکاران گفت: با توجه به شرایط مساعد اقلیمی، امسال تولید گندم به ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن تا ۱۳ میلیون تن برسد.

گفتنی است نرخ خرید تضمینی گندم قرار است در جلسه شورای قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی تعیین شود، این قیمت‌گذاری به حدی حساس است که می‌تواند خودکفایی کامل گندم را در سال آینده رقم بزند و یا خودکفایی گندم آن‌که هم‌اکنون به دست آمد را در صورت اتخاذ تصمیمات نادرست، با کارشناسان معتقدند که قیمت مناسب گندم می‌تواند کشاورزان را به کشت این محصول اساسی ترغیب کند و یا به همان نسبت دلسرد کند، گفتنی است که یکی از عوامل مهم در خودکفایی امسال گندم نان، نرخ شورای قیمت‌گذاری در سه جلسه پیشتر بوده است که می‌تواند قیلی درباره تعیین قیمت تضمینی گندم و ۳۲ قلم کالای کشاورزی برای سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به نتیجه

عکس: ایرنا